

УДК 747:725.54+725.56

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ СУЧАСНИХ ЦЕНТРІВ СОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ТА ПІДТРИМКИ ОСІБ ПОХИЛОГО ВІКУ

Студ. О.В. Воеводіна, гр. МгДі 1-16
Науковий керівник доц. О.О. Сафронova
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою дослідження є розробка концепції організації простору відділу дозвілля територіального центру соціального обслуговування малозабезпечених пенсіонерів та інвалідів, що сприятиме покращенню їх фізичного та емоційного здоров'я, більш активному відвідуванню закладу.

Завдання дослідження: проаналізувати літературні джерела та нормативну документацію щодо заданої теми, дослідити типологічні особливості формування простору таких приміщень, проаналізувати досвід їх проектування в Україні та за кордоном, дослідити вподобання людей відповідної соціальної групи.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є інтер'єрний простір відділу дозвілля територіального центру соціального обслуговування малозабезпечених пенсіонерів та інвалідів.

Предметом дослідження є принципи організації цього простору з урахуванням потреб сучасності, психологічних та естетичних факторів; об'ємно-просторове рішення інтер'єру; стилеві особливості; вподобання відвідувачів щодо функціонального та предметного наповнення.

Методи та засоби дослідження:

- аналіз літературних джерел щодо заданої теми;
- аналітичне вивчення світового досвіду проектування;
- анкетування й опитування відвідувачів територіального центру;
- системний підхід.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. На основі проведених досліджень обґрунтовано необхідність перегляду принципів організації простору відділу дозвілля територіального центру соціального обслуговування малозабезпечених пенсіонерів та інвалідів з урахуванням потреб сучасності і запропоновані шляхи їх вдосконалення. Розроблені рекомендації щодо естетично-художніх, стилістичних рішень можуть стати корисними як в реальному проектуванні, так і при розробці методичних вказівок до дизайну простору даної типології, зокрема в м. Києві.

Результати дослідження. В процесі дослідження теми, вивчення аналогів центрів дозвілля для пенсіонерів й інвалідів в Україні та інших країнах було виявлено деякі відмінності. На території України за часів СРСР пенсіонери та інваліди були більш соціально захищені, вони мали підтримку з боку профкомів та партій, які забезпечували їм безкоштовне медичне обслуговування та дозвілля. Існували спеціальні клуби, в яких люди похилого віку могли проводити свій час. В період перебудови весь налагоджений устрій було зруйновано, у зв'язку з чим пенсіонери втратили підтримку й віру в те, що вони комусь потрібні. З погляду геронтології – науки, що вивчає процес старіння, це вплинуло на самооцінку, віру в своє майбутнє, й тим самим відобразилося на здоров'ї та тривалості життя.

Але вже у 1997 році створюються територіальні центри соціального обслуговування по всій території України. Сьогодні сюди можуть звернутися всі малозабезпечені. Серед найбільш відомих – «Університет третього віку», різноманітні

**Сучасні матеріали і технології виробництва виробів
широкого вжитку та спеціального призначення**

Комп'ютерний дизайн інтер'єру і меблів

клуби для пенсіонерів: «Золота осінь» в Нікополі, «Шлях добра» в Одесі, «Турбота» в Києві та інші. Проте вони мають недоліки: приміщення, де вони знаходяться, не зовсім відповідають потребам діяльності подібних закладів. Люди по-різному сприймають процес старіння: дехто продовжує займатися спортом, бере участь у культурних заходах, вносить свої знання й вміння в суспільство; дехто полишає всі клопоти молодості і починає займатися собою, відпочивати у статусі пенсіонера; а хтось падає духом і впадає у депресію, бо не сприймає зміну свого соціального статусу. Завдання проектування і дизайну універсальної установи, цікавої широкому колу людей пенсійного віку, може бути вирішено тільки на основі глибоких демографічних, соціологічних досліджень, невимушеного спілкування, використання творчих методів дизайну. Проведені дослідження вподобань пенсіонерів та інвалідів, зацікавлених у відвідуванні закладів даної типології (табл. 1), стали основою концепції створення окремого закладу або у новій серійній будівлі, або на основі адаптації старої під нові потреби, що може бути локалізованою в кожному районі міста. Таке приміщення потребує організації необхідного функціонального зонування, розробки привабливого дизайну з врахуванням психології сприйняття людини похилого віку, можливих фізичних вад, ергономічних і естетичних вимог.

Таблиця 1 - Вподобання відвідувачів ТЦ соціальної допомоги інвалідам та пенсіонерам

Рід заняття	Вподобання серед чоловіків (середній вік 75 років), %	Вподобання серед жінок (середній вік 73 роки), %
Плавання	15	30
Комп'ютер	21	18
Іноземні мови	18	21
Танці	9	27
Настільні ігри	27	9
Ботаніка	15	15
Поетичні вечори	9	18
В'язання	-	21
Музика	6	15
Театр	9	9
Лекції	9	9
Образотворче мистецтво	6	12
Вишивка	-	15
Гімнастика	8	7
Тренажерна зала	10	2

Ключові слова. Пенсіонери, дозвілля, геронтологія, дизайн, організація простору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Руководство по геронтологии и гериатрии: в 4-х т. / под ред. акад. РАМН, проф. В. Н. Ярыгина, проф. А. С. Мелентьева. – М. : ГЕОТАР-Медиа, 2010. – Т. I. Основы геронтологии. Общая геронтология. – 720 с.
2. Фирсова Н. Г. Организация досуга как одна из форм повышение самооценки пожилых людей после выхода на пенсию // Научно-методический электронный журнал «Концепт». – 2013. – Т. 3. – С. 3246–3250. – Режим доступа : <http://e-koncept.ru/2013/53655.htm>.